

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I. УСТАВНИ, ОДНОСНО ПРАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у одредбама члана 97. тач. 6. и 7. Устава Републике Србије, према којима Република Србија уређује и обезбеђује, поред осталог, јединствено тржиште, правни положај привредних субјеката, систем обављања појединих привредних и других делатности, банкарски и девизни систем, својинске и облигационе односе и заштиту свих облика својине.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Имајући у виду тренутне околности у свету и кризу изазвану поремећајима на светском тржишту, у циљу ублажавања економских последица које су услед тога настале по Републику Србију, неопходно је да држава настави да предузима мере подршке како привреди, тако и грађанима. С једне стране, Република Србија је преузела део терета кризе на себе за привреду и грађане. У намери да се очува стандард грађана, као и макроекономска стабилност, одређене мере већ су предложене и биће предузете: повећање пензија, повећање минималне зараде и повећање плата у јавном сектору.

Како подршка грађанима од 16 до 29 година не би изостала, предлаже се циљана помоћ, на начин да се једнократно исплати по 5.000 динара. Наиме, ради се о категорији лица од посебног значаја за Републику Србију, а која су у фази школовања, односно која су управо завршила школовање. Наведено доводи до чињенице да им је, у новонасталим околностима неопходно више времена да савладају тражене компетенције и стекну искуство које би их квалификовало на тржишту рада и омогућило им да остваре запослење, односно зараде које су предуслов вишег животног стандарда. Током 2022. године, а у циљу ублажавања последица пандемије болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2, физичким лицима од 16 до 29 година у два наврата исплаћена је новчана помоћ у износу од 100 евра, у складу са условима прописаном Законом (Закон о Привременом регистру држављана Републике Србије од 16 до 29 година којима се уплаћује новчана помоћ за ублажавање последица пандемије болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 (*"Службени гласник Републике Србије"*, број 3/2022 и 20/2022) што је за резултат имало одређено побољшање положаја ове категорије лица.

Како 2023. година могуће доноси нове изазове, а након широког и свеобухватног анализирања у пуној координацији са свим релевантним чиниоцима и субјектима у Републици Србији, констатована је потреба да Република Србија преузме обавезу да изврши уплату једнократне новчане помоћи држављанима Републике Србије од 16 до 29 година – физичким лицима од навршених 16 до навршених 29 година живота, на дан ступања на снагу овог закона, која су држављани Републике Србије, која имају пребивалиште на територији Републике Србије у складу са законом којим се уређују пребивалиште и боравиште грађана, која поседују важећу личну карту и која се пријаве за уплату новчане помоћи у складу са овим законом; примаоцима новчане социјалне помоћи – физичким лицима од навршених 16 до навршених 29 година живота, на дан ступања на снагу овог закона, која су држављани Републике Србије и која на дан ступања на снагу овог закона остварују новчану социјалну помоћ у смислу закона којим се уређује социјална заштита, и лицима у заводу за извршење кривичних санкција – физичким лицима од навршених 16 до навршених 29 година живота, на дан ступања на снагу овог закона, која су држављани Републике Србије и над којима се на дан

ступања на снагу овог закона спроводи мера притвора, казна затвора или друга кривична санкција у заводу за извршење кривичних санкција у складу са законом којим се уређује извршење кривичних санкција, односно у складу са законом који се примењује према малолетним учиниоцима кривичних дела.

Имајући у виду да у оквиру надлежности јавна управа већ обавља послове потребне за спровођење предложеног, није потребно увећање обима посла и ангажовање додатних кадрова ради спровођења предложене мере.

Имајући у виду наведено, предлаже се доношење овог закона.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

У уводној одредби, у **члану 1. Нацрта закона** утврђени су предмет уређивања, као сачињавање и вођење Привременог регистра, начин уплате новчане помоћи, и друга питања која су од значаја за новчану помоћ.

У **члану 2. Нацрта закона** прописано је значење израза, и то: „прималац новчане помоћи” је физичко лице од навршених 16 до навршених 29 година живота, на дан ступања на снагу овог закона, које је држављанин Републике Србије, које има пребивалиште на територији Републике Србије у складу са законом којим се уређују пребивалиште и боравиште грађана, које се пријави за уплату новчане помоћи у складу са овим законом и које поседује важећу личну карту на дан пријаве за новчану помоћ; „прималац новчане социјалне помоћи” је физичко лице од навршених 16 до навршених 29 година живота, на дан ступања на снагу овог закона, које је држављанин Републике Србије и које на дан ступања на снагу овог закона остварује новчану социјалну помоћ у смислу закона којим се уређује социјална заштита; „лице у заводу за извршење кривичних санкција” је физичко лице од навршених 16 до навршених 29 година живота, на дан ступања на снагу овог закона, које је држављанин Републике Србије и над којим се на дан ступања на снагу овог закона спроводи мера притвора, казна затвора или друга кривична санкција у заводу за извршење кривичних санкција у складу са законом којим се уређује извршење кривичних санкција, односно у складу са законом који се примењује према малолетним учиниоцима кривичних дела; „новчана помоћ” је накнада коју Република Србија – Министарство финансија, преко Управе за трезор исплаћује, у складу са овим законом, примаоцу новчане помоћи и лицима из тач. 2) и 3) овог члана у износу од 5.000 динара; Привремени регистар је евиденција која садржи законом прописане податке о физичким лицима из става 1. тач. 1), 2) и 3) овог члана, којима се уплаћује новчана помоћ.

Чланом 3. Нацрта закона прописан је садржај Привременог регистра, и прописани су подаци које прималац новчане помоћи доставља Министарству финансија, подаци о примаоцу новчане социјалне помоћи које Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања доставља Министарству финансија на дан ступања на снагу овог закона, подаци о лицу у заводу за извршење кривичних санкција које Министарство правде – Управа за извршење кривичних санкција доставља Министарству финансија на дан ступања на снагу овог закона, дужност достављања тачних и потпуних података, начин проверавања тачности и потпуности података, као и начин обраде података у сврху прописану овим законом и обавезу чувања и заштите истих у складу са законом којим се уређује заштита података о личности.

Чланом 4. Нацрта закона прописан је начин и рок за пријављивање за уплату новчане помоћи прималаца новчане помоћи, као и начин за уплату новчане помоћи примаоцу новчане социјалне помоћи и лицу у заводу за извршење кривична санкција.

У члану 5. Нацрта закона предвиђено је отварање посебних наменских рачуна прималаца новчане помоћи и примаоцима новчане социјалне помоћи, и друга питања од значаја за отварање и вођење оваквих рачуна.

У члану 6. Нацрта закона предвиђен је начин исплате новчане помоћи и рекламација.

Чланом 7. Нацрта закона прописано је да ближи начин пријаве за добијање новчане помоћи, као и начин исплате средстава и подношења рекламација прописује министар надлежан за послове финансија.

У члану 8. Нацрта закона предвиђено је да новчана помоћ не може бити предмет извршења у смислу закона којим се уређују извршење и обезбеђење.

У члану 9. Нацрта закона предвиђена је обавеза брисања података из Привременог регистра по истеку годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

У члану 10. Нацрта закона предвиђено је да овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

Средства за спровођење овог закона обезбеђена су у буџету Републике Србије.

V. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ

Предлаже се да се овај закон донесе по хитном поступку, у складу са чланом 167. Пословника Народне скупштине („Службени гласник РС”, број 20/12 – пречишћен текст), из разлога што се овим законом уређују питања и односи настали услед непредвиђених светских околности и кризе изазване поремећајима на светском тржишту, што представља околности које нису могле да се предвиде. Недоношење овог закона по хитном поступку могло би да проузрокује штетне последице по рад органа и организација, узимајући у обзир околност да су средства за спровођење закона обезбеђена у буџету за 2022. годину.